

FOTO: TIMEA HORVAT

11. stranica

Još jednoč pred kipom Putujuće Celjanske Marije

Urbani Šokci

3. stranica

V. gibanicijada u Santovu

6. stranica

Tradicionalno okupljanje u Salanti
na Duhove

7. stranica

Komentar

Svaka je karika važna

Mislim, nikada nije suvišno naglasiti da svaku zajednicu čine pojedinci i svi oni jednako su važni njezini članovi, bez obzira kako pomažu njezinu opstojnost ili razvoj. To je tako i kod naše zajednice, funkcionirati može jedino tako ako pojedinci daju svoj doprinos razvitku. Netko nauči svojoj djeci narodnosni jezik u obitelji, netko ih upiše u hrvatsku školu, da ga tamo nauči, drugi njeguju hrvatske popijevke, čuvaju stare predmete, fotografije, pričaju djeci o starim običajima, čuvaju stare recepte, mole na hrvatskom jeziku, slušaju hrvatsku glazbu, čitaju na hrvatskom jeziku, podučavaju mlade naraštaje, a treći se kandidiraju na narodnosnim izborima, itd. Svatko tko je u toj narodnosnoj priči, na svoj način, po svojim mogućnostima dodaje nešto i ako se to ispoljava tek u tome da je na raspolaganju sakupljačima i priča o minulim vremenima na dijalektu, ili za hrvatsku priredbu ispeče kakvo domaće jelo, jednako tako važno je kao obnašati kakvu dužnost u raznim narodnosnim samoupravama ili drugim organizacijama. Držim da to uvijek treba zahvaliti i naglasiti. Jer zajednica ne može dobro funkcionirati ako se „karike ne poslažu u lanac“, to često zaboravljamo. Nažalost, u zadnje se vrijeme suočavam s time da se iz tog lanca gube karike, neke zbog odlaska na vječni počinak, a neke zbog toga što im se veza olabavi, ne osjećaju brigu zajednice, postanu ravnodušni. Mislim da se sve teže nađu nove karike, lanac se sužava, premda bi onda bio sve bolji i čvršći ako bi se kadšto umetnule i nove karike. Zašto se teško nađu nove karike, odnosno članovi? Možda nisu potraženi, nije im nužno da se priključe, da sa svojom karikom proljepljaju taj lanac, možda ni one pojedine karike ne cijenimo u dovoljnoj mjeri da bi bilo više volje priključiti se, ili pripadanjem lancu osjećaju ograničenost? Vjerojatno u svakom ima neke istine. Hoće li naša zajednica jednog dana uspjeti da u njoj pojedini članovi osjećaju zajednički interes važnim, a da oni zajednički interesi postanu i osobni? To je vrlo teško postići, vjerojatno i nemoguće, ali težiti tomu, pripaziti na svaku kariku da ne ispadne i da se rado povežu nove karike, to je moguće, samo na tome treba mnogo raditi. *beta*

Glasnikov tjedan

U nastupajućim tjednima sve je u znaku nogometne lopte, bar za one koji ne mogu bez nogometa.

Svjetsko nogometno prvenstvo koje se odigrava u Rusiji, počinje 14. lipnja i traje do 15.

srpnja, kada se u Moskvi igra završna utakmica.

Na Svjetskom prvenstvu u Rusiji hrvatska reprezentacija igrat će u skupini D s Argentinom, Islandom i Nigerijom. Svjetsko nogometno natjecanje 14. lipnja otvara se s utakmicom između Rusije i Saudijske Arabije, a dva dana poslije u bitku za prva dva mjesta u skupini D kreće i hrvatska reprezentacija. Izbornik hrvatske reprezentacije Zlatko Delić odabrao je 23 nogometaša koje vodi u Rusiju, a to su – vratari: Danijel Subašić, Lovre Kalinić, Dominik Livaković; obrambeni: Vedran Ćorluka, Domagoj Vida, Dejan Lovren, Šime Vrsaljko, Josip Pivarić, Ivan Strinić, Tin Jedvaj, Duje Ćaleta-Car; vezni: Luka Modrić, Ivan Rakitić, Mateo Kovačić, Milan Badelj, Marcelo Brozović, Filip Bradarić; napadači: Mario Mandžukić, Ivan Perišić, Nikola Kalinić, Andrej Kramarić, Marko Pjaca, Ante Rebić. Zanimljivo kako od 23 navedena hrvatska reprezentativca tek dvojica igraju u hrvatskim klubovima, Dominik Livaković u Dinamu i Filip Bradarić u Rijeci. Svjetsko prvenstvo počinje nadmetanjem kroz osam skupina s četiri reprezentacije

po skupini. Mađarska reprezentacija nije ostvarila plasman na svjetsko prvenstvo u Rusiji. Plasman su ostvarile reprezentacije Saudijske Arabije, Egipta, Urugvaja, Portugala, Španjolske, Maroka, Irana, Francuske, Australije, Perua, Danske, Argentine, Islanda, Hrvatske, Nigerije, Brazila, Švicarske, Kostarike, Srbije, Njemačke, Meksika, Švedske, Južne Koreje, Belgije, Panama, Tunisa, Engleske, Poljske, Senegala, Kolumbije, i Japana, njih trideset i jedna, a Rusija je automatski kao domaćin trideset i druga reprezentacija. Prvenstvo će se odigravati u jedanaest gradova na dvanaest stadiona, a odigrat će se ukupno šezdeset i četiri utakmice.

Na Svjetskom prvenstvu u Rusiji hrvatska reprezentacija igrat će u skupini D s Argentinom, Islandom i Nigerijom.

U prvoj utakmici Hrvatska će igrati protiv Nigerije, 16. lipnja u Kalinjingu, s početkom u 21.00 po hrvatskom vremenu. Bit će to prvi službeni susret ovih dviju momčadi. U drugom kolu igraju Hrvatska i Argentina 21. lipnja u 20.00 u Nižnjem Novgorodu. Argentinanci su jedni od favorita prvenstva, a to bi trebao biti derbi skupine D. Posljednju utakmicu u grupnoj fazi, nadamo se ne i posljednju na natjecanju, Hrvatska igra protiv Islanda u utorak, 26. lipnja u Rostovu na Donu, također s početkom u 20.00. Ako Hrvatska osvoji prvo ili drugo mjesto u skupini, u osmini završnice križa se sa skupinom C, iz koje će joj za protivnika doći Francuska, Peru, Danska ili Australija.

Po prognozama, Hrvatska u skupini D trebala bi ostvariti drugo mjesto, a favoriti je skupine Argentina, kao treći, prognoze vide Island, a četvrti bi bili Nigerijci. Favoriti za osvajanje svjetskoga prvenstva u Rusiji jesu Brazil, pa Španjolska, Njemačka pa Argentina...

Branka Pavić Blažetin

Čitajte i širite Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj!

HRVATSKI glasnik

URBANI ŠOKCI

Šokačka i bunjevačka tradicijska kultura u suvremenoj književnosti i kulturi

U organizaciji udruge Šokačka grana Osijek, Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata u Subotici, Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj (Pečuh), udruge Vinkovački šokački rodovi te suorganizatora i domaćina mohačkog društva Muzeja „Dorottya Kanizsai“, 4. – 5. svibnja održan je u Osijeku i Mohaču međunarodni znanstveni skup Urbani Šokci 13, Šokačka i bunjevačka tradicijska kultura u suvremenoj književnosti i kulturi. Osijek – Mohač. Prvi dan događao se u osječkoj Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici, a nazočnima se u ime organizatora obratio Marko Josipović, predsjednik Šokačke grane Osijek.

Predstavljena je fotomonografija *Baranjske hrvatske nošnje – podravski Šokci* (urednik József Száva), o kojoj su govorili Mirjana Bošnjak i Stjepan Blažetin uz glazbeni program pjevačke skupine Šokačka grana iz Osijeka.

Uz monografiju predstavljen je i zbornik *Urbani Šokci 11/12, Tradicijska kultura i kulturna baština Šokaca i Bunjevaca* – zemlja, čuvari i baštinici u kojem su objavljeni radovi s prošlogodišnjih saziva znanstveno-stručnih skupova pod uredništvom Ružice Pšihistal i Katarine Dimšić, a u sunakladništvu Šokačke grane Osijek i Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata. Zbornik su predstavili Ružica Pšihistal i Goran Rem.

Rad je nastavljen okruglim stolom Šokačka i bunjevačka tradicijska kultura u suvremenoj književnosti i kulturi, na kojem su svoja izlaganja održali: Miroslava Hadžihusenović-Valašek: „Uspomene na stari Brod. Najstarija notna zbirka folklorne glazbe iz Slavonije“, Josip Jagodar: „Šokačka tradicija u Slavonском Kobašu“, Lilla Trubić: „Elementi šokačkohrvatskog identiteta u Mohaču“, Zlatko Romić: „Paralelni životi bunjevačke ikavice?“, Katarina Čeliković, prof. (Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, Subotica): „Kulturna baština kao lirski inspiracija bunjevačkog pjesnika Jakova Kopilovića“, Dunja Vanić: „Zvonimir Toldi, 'Samo staj pa gledaj'“, Anita Đipanova Marijanović: „Ženska pjevačka skupina „Kraljice Bodroga“, suvremene čuvarice glazbeno-pjevačke tradicijske baštine Bačkog Monoštora“, Kristina Malbašić: „Reprodukcija značenja i simbolizma Šokice u glazbenim izričajima“.

Suradnici Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj s ravnateljem Mohačkog muzeja dr. Jakšom Ferkovom

Osječki predstavljači zbornika *Urbani Šokci* – dr. sc. Ružica Pšihistal i dr. sc. Goran Rem

Drugi dan međunarodnog okruglog stola Šokačka i bunjevačka tradicijska kultura u suvremenoj književnosti i kulturi održan je u Mohaču u Muzeju „Dorottya Kanizsai“. U ime organizatora nazočne je pozdravio Stjepan Blažetin, ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, koji je zahvalio ravnatelju Muzeja Jakšu Ferkovu na susretljivosti i osiguravanju prostora za skup.

Uslijedilo je predstavljanje knjige ususret duhovskom ophodu Ijelja *Gorjanske Ijelje* (Lović, Ivan, 2013.), koju su predstavili Ivan Lović i Katarina Dimšić. Glazbeni je program osigurala Udruga glazbene starine – Orkestar Mišina (Gorjani). Potom su predstavljena dva izdanja Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata (Subotica): *Godišnjak za znanstvena istraživanja* 8 (2017.) i *Časopis za književnost i umjetnost Nova riječ* (2017.) Predstavljajući su bili Tomislav Žigmanov, ravnatelj ZKHV, i Katarina Čeliković, menadžerica kulture ZKHV, a potom je i u Mohaču predstavljen zbornik *Urbani Šokci 11/12*, što su ga predstavili Vera Erl i Katarina Dimšić.

Zatim je slijedio okrugli stol Šokačka i bunjevačka tradicijska kultura u suvremenoj književnosti i kulturi, na kojem su sudjelovali izlaganjima: – Vlasta Markasović: „Tradicijske zalihe zbirke pjesama 'Bunjevački blues' (2003.) Tomislava Žigmanova“, Tena Babić Sesar: „O Šokcima u djelima Franje Bartolova Babića“, Katarina Dimšić: „Elementi folklornog kazališta u običaju pokladnog jahanja“, Vera Erl: „Svadbene običaji u zapisima Mare Švel Gamiršek – „zabardana“ šokačka memorija Cvelferije“, Silvestar Balić: „Zavičajna povijest i Hrvati u Mađarskoj – mogućnosti i poteškoće“, Andor Végh: „Od glazbene arheologije do world musica – iskustva oživljavanja glazbe prošlosti“, Dinka Liščić: „Zavičajna narodna glazba u nastavi glazbene kulture“, Ivan Rončević: „Značajke i uloga bečar(c)a u šokačkoj svakodnevici vinkovačkog kraja“, Vladimir Nimčević: „Diskurs o kulturnoj baštini vojvođanskih Hrvata u Godišnjaku za znanstvena istraživanja“.

Sudionici okruglog stola imali su priliku razgledati i stalne izložbe mohačkog Muzeja „Dorottya Kanizsai“ uza stručno vodstvo ravnatelja Muzeja Jakše Ferkova.

Branka Pavić Blažetin

Intervju

Zdravka Bušić: Radujem se hrvatskim kulturnim postignućima u Mađarskoj

Razgovor vodila: Branka Pavić Blažetin

Državna tajnica Ministarstva vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske Zdravka Bušić 4. svibnja boravila je u jednodnevnom službenom posjetu Pečuhu, na poziv generalne konzulice Vesne Haluga. Sastala se s predstavnicima Hrvata u Mađarskoj, posjetila Hrvatski vrtić, osnovnu školu, gimnaziju i učenički dom Miroslav Krleža, Hrvatski dom u Pečuhu, pribivala proslavi Dana hrvatskoga tiska, sastala se s pečuškim gradonačelnikom i predstavnicima Skupštine Baranjske županije te bila na premijeri u pečuškome Hrvatskom kazalištu. Državna tajnica Zdenka Bušić tom je prilikom dala i ekskluzivni intervju za tjednik Hrvata u Mađarskoj, Hrvatski glasnik.

Rezimirajte nam dan bogat sadržajima, programima i razgovorima koji su vođeni! Posjet školi Miroslava Krleže i susret s predstavnicima Hrvata u Mađarskoj, nazočnost obilježavanju Dana hrvatskoga tiska, premijera u Hrvatskom kazalištu.

Izrazilo mi je zadovoljstvo zbog drugog posjeta Pečuhu u protekla dva tjedna i prilike da ponovno s vama obilježim zajedničke trenutke hrvatskih kulturnih postignuća na ovim prostorima. Prva je prigoda bilo otvaranje nove zgrade Hrvatskog kazališta, a danas u svečanom ozračju odajemo priznanje utemeljiteljima hrvatske medijske povijesti u Mađarskoj, koji su 1953. i 1978. godine pokrenuli hrvatski radijski i televizijski program te na taj način promijenili sliku medijskoga prostora.

Dan hrvatskoga tiska u Mađarskoj, 2. svibnja, spomen je na dan „samostalnoga hrvatskog novinarstva“ na mađarskom prostoru od Gradišća do Bačke, vezan uz objavljivanje prvoga broja Hrvatskoga glasnika. Očuvanje hrvatskog jezika i pisma te kulturnih posebnosti, bitan je čimbenik samobitnosti svakog naroda, a posebice ako je riječ o predstavnicima autohtone hrvatske manjine, kao što je hrvatska manjina u Mađarskoj.

Željela bih iskazati zahvalnost Hrvatskoj državnoj samoupravi na podržavanju inicijative i organiziranju Dana hrvatskoga tiska, kao i Vama osobno, gospođo Pavić Blažetin, na prvom poticaju da se taj dan obilježava. Također, željela bih odati posebno priznanje svim predstavnicima hrvatskih medija u Mađarskoj, koji uz dnevne aktivnosti u arhivima redakcija pomno čuvaju bogato nacionalno pamćenje hrvatske zajednice.

U složenim vremenima, u kakvima danas živimo, novinarstvo je svakako jedno od najzahtjevnijih zanimanja. Želim vam uspješan rad, i budite u svijetu medija i

sveopćega djelovanja vođeni upravo etikom služenja domovini, svome hrvatskom rodu i jeziku, što ste ga i dosad tako brižno čuvali.

Također, izrazilo mi je zadovoljstvo što sam danas imala priliku posjetiti Hrvatski obrazovni centar „Miroslav Krleža“, koji pokazuje koliko je važno obrazovanje na materinskom jeziku, i to od vrtičke do srednjoškolske dobi. Korijeni ovoga rasadnika odgoja i obrazovanja sežu u daleku 1722. godinu. Ova izuzetno uspješna odgojno-obrazovna ustanova, kao jedna od temeljnih odgojno-obrazovnih vrijednosti, kroz predškolski i školski sustav promiče hrvatski identitet. Međutim, ova odgojno-obrazovna ustanova nije namijenjena samo pripadnicima hrvatske nacionalne manjine, nego i svim zainteresiranima koji su u njoj prepoznali vrlo kvalitetnu i uspješnu instituciju, koja zahvaljujući višejezičnoj i svestranoj pripremi, djeci osigurava kapitalno znanje za njihovu budućnost.

Danas sam imala izrazitu čast i zadovoljstvo sastati se i s predstavnicima Hrvata u Mađarskoj. Razgovori su protekli u vrlo pozitivnom i konstruktivnom ozračju. Dotaknuli smo se tema koje su od važnosti za Hrvate u Mađarskoj, uključujući i posljednju sjednicu Mješovitog odbora za manjine između Hrvatske i Mađarske.

Koje su preporuke za ostvarivanje pred nama iz zapisnika sa sjednice Međuvladina mješovitog odbora za manjine?

Poznato je da je Sporazum između Republike Hrvatske i Republike Mađarske o zaštiti mađarske manjine u Republici Hrvatskoj i hrvatske manjine u Republici Mađarskoj potpisan 1995. u Osijeku, a na temelju navedenog osnovan je Međuvladin mješoviti odbor za praćenje i provedbu odredbi Sporazuma (MMO), čija je posljed-

nja, 14. sjednica MMO-a održana 6. ožujka 2018. godine u Budimpešti.

Uz ključna manjinska pitanja, koja su bila glavna tema sjednice – pravo na izražavanje, očuvanje i razvijanje nacionalnog, kulturnog, jezičnog i vjerskog identiteta, pravo na održavanje i razvijanje obrazovanja i medija na manjinskom jeziku i pismu te ostvarivanje zastupljenosti predstavnika nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima, posebno je naglašena i važnost razvijanja bolje prometne povezanosti, kao i zajedničkog djelovanja unutar EU.

Od pojedinačnih projekata koja su najviše zaokupljala pozornost tijekom 14. sjednice MMO-a izdvojeno je pitanje dovršetka obnove i otvorenja Hrvatskog kazališta u Pečuhu te početka radova na izgradnji učeničkoga doma Prosvjetno-kulturnog centra Mađara u Osijeku. U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2017. i 2018. godinu u cijelosti su osigurana sredstva za ovaj veliki projekt u Osijeku, a zahvaljujući uložnim naporima obje strane, kako Mađarske, tako i Republike Hrvatske, svečanost otvorenja Kazališta održana je 19. travnja ove godine. Jako me veseli što danas svjedočimo i prvoj predstavi u obnovljenome Hrvatskom kazalištu u Pečuhu te nikako nemojmo zaboraviti istaknuti kako je to jedino profesionalno hrvatsko kazalište izvan granica Lijepe Naše.

Gospođo Bušić, koji su prioriteti politike hrvatske vlade u odnosu na manjine u europskim zemljama (dijasporu) na polju jačanja hrvatskog jezika i identiteta?

Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, kao koordinacijsko tijelo i nositelj odnosa Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, posebnu pažnju poklanja učenju i poučava-

Državna tajnica Ministarstva vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske Zdravka Bušić

nju hrvatskog jezika. Na temelju Javnog poziva Središnji državni ured pripadnicima hrvatskoga naroda s prebivalištem izvan Republike Hrvatske odobrava za svaku akademsku godinu određen broj stipendija za učenje hrvatskoga jezika u zimskom i/ili ljetnom semestru Tečaja koji provodi Filozofski fakultet u Zagrebu (Croaticum), Filozofski fakultet u Splitu (Centar za hrvatske studije u svijetu) te Filozofski fakultet u Rijeci (Riječka kroatistička škola). Cilj je Programa upoznavanje i njegovanje hrvatske kulture, nacionalnog identiteta, kao i promicanje suradnje i povezanosti Republike Hrvatske s iseljenim Hrvatima i njihovim potomcima. Istodobno se potiče njihov povratak u Republiku Hrvatsku, a onima koji su se već uselili pomaže se kako bi se mogli lakše uključiti u gospodarski i društveni život u Republici Hrvatskoj.

Kandidati i potom polaznici navedenog Tečaja hrvatskoga jezika u Republici Hrvatskoj dolaze iz različitih zemalja s brojnim hrvatskim iseljeništvom, ali ga pohađaju i pripadnici hrvatske nacionalne manjine, pa tako i iz Mađarske. Za učenje hrvatskoga jezika od 2012. do 2018. dodijeljeno je ukupno 986 naknada/stipendija za 711 polaznika.

U suradnji s Croaticumom – Centrom za hrvatski kao drugi i strani jezik Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu razvijen je Otvoreni e-tečaj hrvatskoga jezika – razina A1, namijenjen prije svega Hrvatima izvan domovine, ali i svim drugim zainteresiranim za učenje hrvatskog jezika.

E-tečaj je besplatan za sve polaznike, sastoji se od 80 jedinica i na Internetu je dostupan od 15. prosinca 2017. Sučelje, upute i podrška dostupni su na engleskom i španjolskom jeziku. Veselimo se što postoji velik interes za ovaj tečaj, dosad bilježimo umalo tisuću posjetitelja iz više od 60 država širom svijeta.

Nadalje, Vlada Republike Hrvatske osnovala je Vijeće za učenje i poučavanje hrvatskoga kao drugoga, stranog i nasljednog jezika, koordinacijsko, savjetodavno i stručno tijelo koje ima zadatak utvrditi ciljeve i dati smjernice za rješavanje brojnih tekućih pitanja vezanih uz provedbu i promicanje učenja i poučavanja hrvatskoga jezika i kulture, posebice među Hrvatima i njihovim brojnim potomcima koji žive izvan Republike Hrvatske. Sastoji se od članova predstavnika nadležnih državnih tijela i institucija te od članova neovisnih stručnjaka odabranih Javnim pozivom. Predsjednik je Vijeća Zvonko Milas, državni tajnik Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Posebno se veselim što su u akademskoj godini 2018./2019. donesene posebne upisne kvote za pripadnike hrvatske manjine i hrvatskog iseljenništva.

Naime, Senat Sveučilišta u Zagrebu, u okviru Odluke o upisnim kvotama za upis studenata u I. godinu preddiplomskih i integriranih preddiplomskih i diplomskih studija na Sveučilištu u Zagrebu u ak. god. 2018./2019. donio je posebnu upisnu kvotu za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Posebna kvota (217 mjesta) odnosi se na dvije kategorije, na pripadnike hrvatske manjine u europskim državama (u Republici Austriji, Republici Srbiji, Republici Sloveniji, Slovačkoj Republici, Rumunjskoj, Republici Makedoniji, Mađarskoj, Talijanskoj Republici, Crnoj Gori, Češkoj Republici, Republici Kosovo i Republici Bugarskoj) i na Hrvate iseljenike u prekomorskim i europskim državama i njihove potomke.

Koristim se ovom prigodom da pozovem pripadnike naše nacionalne manjine koji žive u Mađarskoj da iskoriste ovu mogućnost, da se prijave i studiraju u Hrvatskoj.

|| Kakvi su sustavi potpore projektima Hrvata u Mađarskoj putem Ministarstva vanjskih poslova, Ministarstva kulture, Ministarstva znanosti i obrazovanja i ostalih nadležnih ministarstava?

Potpora Republike Hrvatske najvećim dijelom ide preko Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, koji redovito, svake godine, raspisuje javne natječaje i javne pozive u svrhu ostvarenja financijske potpore za programe i projekte za brojne aktivnosti Hrvata izvan Republike Hrvatske, kojima se omogućuje uspješnije očuvanje i jačanje hrvatskog identiteta i napretka, uspostavljanje, održavanje i promicanje veza te jačanje obostrane suradnje u kulturnom, obrazovnom, znanstvenom, zdravstvenom, gospodarskom,

sportskom i drugim područjima. Slijedom toga, hrvatskoj nacionalnoj manjini u Mađarskoj Republika Hrvatska pruža financijsku potporu putem sljedećih programa: Program financijske potpore za udruge i organizacije hrvatske nacionalne manjine u 12 europskih država (Od 2012. do 2018. godine hrvatskoj nacionalnoj manjini u Mađarskoj iz ovoga programa izdvojeno je sveukupno 2 645 000 kuna.)

Program financiranja posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske (Ured je do sada za hrvatsku manjinu u Mađarskoj putem ovoga programa dodijelio 243 000 kuna.) Zatim, na temelju dodatnih odluka o dodjeli posebnih sredstava, Ured je od svog osnutka za Hrvate u Mađarskoj izdvojio 2 624 700 kuna; sredstva su prije svega bila namijenjena za uređenje dvorišta za odmor i sport Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma „Miroslav Krleža” u Pečuhu te za projekt obnove i dogradnje dječjeg vrtića, osnovne škole i učeničkog doma u Santovu, a dio se odnosio i na ljetovanje hrvatske djece iz Mađarske u Vlašićima na otoku Pagu.

Učenici i studenti na raspolaganju imaju i ranije spomenuti Program učenja hrvatskog jezika te Program stipendiranja za učenike i studente – pripadnike hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske, za koje se nadamo da će ih naši mladi sunarodnjaci iz Mađarske ubuduće više koristiti.

U kontekstu potpore Hrvatima u Mađarskoj, važno je spomenuti i Sporazum između hrvatske i mađarske vlade o zaštiti manjina, prema kojemu Republika Hrvatska pomaže mađarsku manjinu u Republici Hrvatskoj, a Mađarska hrvatsku manjinu u Mađarskoj. To jako dobro funkcionira. Hrvatska na svim razinama (općine, gradovi, županije, ministarstva) pomaže rad mađarske manjine u Hrvatskoj, tako npr. Ministarstvo znanosti i obrazovanja u cijelosti pokriva troškove Obrazovnog centra Mađara u Republici Hrvatskoj. Vlada Republike Hrvatske u cijelosti će pokriti trošak izgradnje učeničkog doma.

Također, važno je ukazati i na aktivnu potporu projektima Hrvata u Mađarskoj kroz Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, posebice kroz Veleposlanstvo i Generalni konzulat, tako i Ministarstva kulture, Ministarstva znanosti i obrazovanja, te ostalih nadležnih ministarstava.

Naime, i svojim sudjelovanjem na ovoj manifestaciji Ministarstvo vanjskih i europskih poslova jasno pokazuje da podržava i potiče aktivnosti hrvatske manjine u Mađarskoj.

Jubilarna, V. gibanicijada u Santovu

Kako napraviti ukusnu i dobro izrađenu gužvaru, gužvaču ili, kako santovački šokački Hrvati kažu, „gibanicu ukiselo“, to jest kolač od dizanog tijesta, bio je i ove godine pravi izazov za sudionike V. međunarodnog festivala gibanice u Santovu koji je održan 26. svibnja u organizaciji Seoske samouprave. Ove je godine priredba organizirana povodom Međunarodnog dana djece uz razne zabavne sadržaje za djecu. Podsjetimo da je santovačku priredbu osmislio i pokrenuo seoski vijećnik Ilija Stipanov, do danas glavni organizator.

U santovačkom domu kulture opet se okupilo dvadesetak družina, odnosno 35 natjecatelja iz Santova i okolnih naselja, ali

TS „Santovački bečari“

Brojne gužvare, gužvače ili, kako santovački šokački Hrvati kažu, „gibanice ukiselo“

i susjedne Vojvodine, koji su pripremili 73 tepsije kolača od dizanog tijesta, od toga 64 različite.

Kao i svake godine, osnovne stvari poput brašna, ulja, kvasca i drugog osigurali su organizatori, a pribore i prilog za punjenje natjecatelji. Natjecalo su u slatkoj i slanoj kategoriji. Bilo je i klasične gibanice s makom, orasima, sirom, čokoladom, ali i suvremenih kreacija s raznim nadjevima. Budući da u Santovu nema pekarnice, nakon dizanja tijesta kolači su ispečeni u obližnjoj Barački.

Ovogodišnja Gibanicijada uljepšana je živom glazbom i pjesmom, a tijekom dana priredbu je uljepšao i TS „Santovački bečari“ te gostujući mađarski KUD iz Baračke.

U slatkoj kategoriji prvo mjesto osvojila je Santovkinja Dijana Mandić.

Po odluci dvočlanog ocjenjivačkog suda, odabrano je po tri najbolja kolača u slanoj i slatkoj kategoriji, a konačnu su odluku donijela djeca. Tako je u slatkoj kategoriji prvo mjesto osvojila Santovkinja Dijana Mandić, članica družine Državnog udruženja šokačkih Hrvata, pod nazivom Šokci, koja je pripremila vijenac s cimetom i bademima. S. B.

SANTOVO

Oproštajna svečanost Hrvatske osnovne škole u Santovu održat će se 15. lipnja, s početkom u 11 sati. Nakon posljednjeg obilaska školskih prostorija upriličit će se opraštanje učenika osmog razreda od učenika sedmog razreda i svih polaznika škole, nastavnika te roditelja. Osmoljetku ove godine završava 25 učenika razrednice Ibolje Valkai Kovačev: Vivien Aladics, Tímea Amrein, Csaba Patrik Aradi, Sára Blanka Barna, Ametiszt Kira Bartha, Nikola Bibić, Laura Burány, Ferenc Fehér, Dominik Gyenes, Henrik Hammang, Kinga Kóhegyi, Vanda Mayer, Lidija Martić, Natanael Nagy, Nikodem Nagy, Ana Prosenjak, Dominik Sirok, Fanni Szabó, Nóra Varga, Rebeka Varga, Zsuzsanna Varga, Olivér Vőő, István Gergő Vukovics, Klaudia Wollár i Zalán Zalai.

KALAČA

Tamošnja Hrvatska samouprava 17. lipnja organizira već tradicionalni Spomendan biskupa Ivana Antunovića (1815. – 1888.). Nakon dočeka gostiju u Nadbiskupskom vrtu, s početkom u 17 sati održat će se prigodni kulturni program u kojem će se predstaviti plesna grupa i orkestar pečuškog KUD-a „Tanac“. Slijedi misno slavlje na hrvatskom jeziku u kalačkoj prvostolnici posvećenoj Uznesenju Blažene Djevice Marije, s početkom u 18 sati, koje će predvoditi monsijor Stjepan Beretić, katedralni župnik iz Subotice. U 19 sati upriličit će se svečano polaganje vijenaca kod spomen-ploče biskupu Antunoviću. Dan završava druženjem sudionika, zakuskom i hrvatskom plesačnicom. Priredba se ostvaruje s potporom Hrvatske samouprave Bačko-kiškunke županije.

Tradicionalno okupljanje u Salanti na Duhove

U organizaciji KUD-a „Marica” i mjesne Hrvatske samouprave te

Salantsko-nijemetske župe, u Salanti je 19. svibnja priređen, sada već sedmu godinu zaredom, Susret hrvatskih kulturnih društava na Duhove.

Nakon svete mise na hrvatskom jeziku u nijemetskoj crkvi koju je služio donjomiholjački župnik i dekan Josip Antolović, uz pjevanje salantskoga crkvenog zbora, slijedio je ispred crkve prikaz običaja "kraljica" u izvedbi najmlađih članova KUD-a „Marica”, s kojima vježba Vesna

Ženski pjevački zbor Augusta Šenoa

Salančanke

KUD „Marica”

Foto: JUDIT SZ. SOKACZ

Velin. Kao i svake godine, i ovoga su puta obradovali nazočne, a potom je slijedilo zajedničko kolo pred crkvom uz tamburašku pratnju „Maričina” orkestra, što ga vodi i s djecom vježba Zoltan Vizvari.

U zajedničkoj povorci domaćina i gostiju krenulo se, po običaju, od nijemetske

crkve uz pjesmu i ples te zaustavljanje kako bi se otplesalo kolo i nastavljeno prema mjesnom domu kulture gdje se na pozornici nastavio folklorni program. U sklopu njega nastupio je domaći KUD „Marica” sa svojim plesnim skupinama i orkestrom, potom pečuški Ženski pjevač-

ki zbor Augusta Šenoa te gosti iz Bosne i Hercegovine, KUD „Luke” iz Čapljinje-Višići. Zatim su slijedili večera i bal uza svirku Orkestra Juice.

B.P.B.

KUD „Luke” iz Čapljinje-Višići

PEČUH

Opraštanje naraštaja učenika 2010. – 2018. Hrvatske osnovne škole Miroslava Krležje bit će u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu Miroslava Krležje 15. lipnja, s početkom u 11 sati. Učenici 8. razreda jesu: Ádám Balogh, Emese Bödő, Lara Anna Eiter, Adél Hanna Frei, Leon Gerencir, Bettina Gernert, Abigél Gróf, Hédi Lili Heckenberger, Bianka Cintia Hoffmann, Luca Ivánkovics, Franko Jurić, Dóra Viktória Kovács, Fanni Ágnes Liszli, Jakov Marjanović, Gergő Markovics, Melitta Dorottya Meláth, Szabolcs Keve Nyuli, Miroslav Radić, Nikolett Ildikó Schäffer, Dorina Celerina Szálteleki, Milan Terzić, Vanessza Ujházi, a njihova je razrednica Gabi Kohuth-Várhelyi.

II. Hrvatski dan familijov u Prisiki

Prisičani ne bi mogli idealnije mjesto izmisliti za II. Hrvatski dan familijov od parka Hali, kade uz lokvu, u zelenilu, u prekrasnom parku, na igrališću je ljetos 26. majuša, u subotu, jur dopodne bilo veliko mnoštvo malih i velikih, a nisu došli u sunčanom vrimenu svečevati u prirodu samo mješćani, nego i susjedi iz Hrvatskoga Židana, Maloga Židana i Plajgora.

Najprlje je bio samo mali krug jačkarov i jačkaric, a potom su u sve većem broju skupili hrabrost mališani i stali nutra u igru, gibanje, i tanac na športskom placu, a roditeljske oči su brižno sprohadjale svaki pokret diozimateljev. Dica iz čuvarnice Hrvatskoga Židana i Prisike ovput nisu prikazala svoj program, nego su se svi skupa zabavljali i igrali uz hrvatske jačke i tance. Za njimi su kotrigi dičje grupe „Židanske zvijezdice“ invitirali najavljenike u ponovnu igru, a peljačica grupe Kristina Pantoš-Kovač je govorila o svojoj skupini ka još svenek čeka voljnu i željnu dicu tancanja, recitiranja i jačenja. Njih sve skupa je došao pozdraviti i Janoš Grüll, načelnik sela, ki je najavio i približavajuću obnovu prisičke čuvarnice. Pri stolu su se paralelno pravili suveniri, spominki na ov II. Hrvatski dan familijov, a napravljeni metulji su jur srično letili u luftu. A da se svi dobro ćutu, zato je potribno bilo malo jila i pila, a za pečenje kobasic, slanin mobilizirani su pri-

U veselju stvaranja male umjetnice

Notarušica Aniko Fucin, načelnik sela Janoš Grüll i peljač Kulturnoga doma Kristijan Čenar djelali su i uživali na priredbi.

pravni mladi ljudi. „Naš cilj je bio s ovim danom da se upoznaju da se družu familije, jer u zadnje vrime čudami su došli stanovati na Prisiku, a pozvali smo i obitelji iz susjednih naselj. Ideju za ovakovo spravišće lani je predložio Jožef Kornfeind, a Hrvatska samouprava Prisike i Kulturni dom rado su se odazvali pozivu za organizaciju“, naglasio je Kristijan Čenar, peljač Doma kulture. Zavolj dičjega dana organizatori nisu zabilili ni dare podiliti svakomu malomu stanovniku, a i gostom ki su se dobro ćutili pri-

skakanju, ritanju labde, bižanju, pečenju slanine, moljanju, ali atrakcija dana još je nek bio pjena-parti, pomoću fajbegarskih sprav. Prisički park toga dana bio je glasan i živahan ali vjerojatno bit će još prilike da se napunjuje i dičjim glasom i s veseljem u naredne ljetne dane.

Tiho

Trenutak za pjesmu

Živio

Živio, živio! Dugo vrime srično!

Živio, živio! Vo mi si željimo.

Ki nas pelja, uči,

Daje rahnu duši.

Živio, živio, živio!

Ivan Nemet

Hrvatska spisateljica Dorotea Vučić gostovala na First Novell Festu

U sklopu budimpeštanskoga Međunarodnog sajma knjige, od 2001. godine priređuje se i First Novell Fest na kojem nastupaju daroviti pisci svojim prvijencem. Ove godine gošća ovoga prestižnog festivala bila je i hrvatska spisateljica Dorotea Vučić i njezin roman „Prevaranti: Iskupljenje“. Za vrijeme njezina boravka u gradu bila je književna tribina u knjižnici Instituta za slavenske i baltičke filologije Sveučilišta Eötvösa Loránda, na kojem je nastupila i slovenska spisateljica Ivana Djilas. Tribinu su vodili jezični lektori Mariela Marković (hrvatski) i Mladen Pavičić (slovenski).

Saga „Prevaranti: Iskupljenje“ Dorotee Vučić objelodanjena je 2016. godine, prati neobične ljudske sudbine brojnih likova i obitelji kroz dugo vremensko razdoblje. Uz ljudske likove pojavljuju se i nadnaravna bića, te se u romanu isprepleću mitologija, religija i praznovjerje poput onoga čarobnog i mističnog svijeta

Čita se ulomak iz romana „Prevaranti: Iskupljenje“.

Maconda, slavnoga kolumbijskog spisatelja Gabriela Garcije Márqueza. Radnja je romana smještena na tromeđi, u prijeratno razdoblje u Hrvatskoj, u bivšoj Jugoslaviji 70-ih godina, a kao važni činitelji pojavljuju se Cigani. Mjesto je izmišljeno, ali djelomično je oslikano jedno selo u zapadnoj Slavoniji, gdje su sve vjere poizmiješane. Prevaranti nisu negativni likovi, oni su zabavni, gataju iz karte sretne živote, prodaju čudnovate eliksire ljudima... i u toj obitelji rodi se posebno dijete. U to vrijeme u

HRVATSKI ŽIDAN

U dotičnom selu, od 15. do 17. junija, održava se peti, jubilarni tanečni tabor „Židanskih zvijezdic“, oznanila nam je peljačica spomenute grupe Kristina Pantoš-Kovač. Svaki tabor ima svoju temu, u prvom skupu su si mališani naučili svoj prvi tanac, u drugom je štorica dramatizirana, u trećem su intenzivno vježbali za snimanje CD-ploče, u četvrtom je napravljen izlet, a sad će od petka otpodnevati sve do nedilje tancati. „Židanske zvijezdice“ stupili su u partnerstvo sa sličnom grupom u Doljnoj Pulji, a Hajdenjake će dopeljati i na ovo trodnevno spravišće njeva peljačica Jelka Perušić. Kako smo doznali, u puljansko-židanskoj kooperaciji pripravlja se i skupna koreografija ka će se predstaviti u septembru u Austriji.

BUDIMPEŠTA

Hrvatska samouprava XVIII. okruga 16. lipnja 2018. od 12 sati priređuje Hrvatski dan u Bókayjevu vrtu (Szélmalom u. 33). Na danu gostuju: andzabeška plesna skupina Igraj kolo, erčinski plesači Zorica, tukuljski mladi folklorasi i glumac Stipan Đurić.

U Hrvatskoj gimnaziji od 18. do 20. lipnja 2018. bit će usmeni maturalni ispiti na srednjem stupnju, i pri kraju ispita urudžba maturálnih svjedodžaba.

Dorotea Vučić, Mariela Marković, Mladen Pavičić i Ivana Djilas

selo dolazi Belzebub koji je utjelovljenje vraga, i želi uništiti to dijete, rekla je među inima o svome romanu Dorotea Vučić. Ona je rođena 1973. u Osijeku. Diplomirala je povijest umjetnosti i filozofiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Završila je poslijediplomski studij filmske režije i scenaristike na South African School of Motion Picture Medium and Live Performance u Cape Townu. Njezin studentski rad, kratki film Wamkelekile (2008.) nominiran je za Oscara za najbolji film u kategoriji studentskih filmova, a ušao je i u konkurenciju najjačih festivala kratkog filma. Radila je na brojnim medijskim projektima u Hrvatskoj i inozemstvu, a njezini su autorski radovi, između ostalog: serija dokumentarnih filmova Stari zagrebački obrti (za HTV), kratki film Torta s čokoladom, te nedavno završeni kratki film Lili na Mjesecu, u produkciji poznate producerske kuće MainFrame, a koji je financirao Hrvatski audiovizualni centar. Kao scenaristica pojavljuje se iza priličnoga broja hrvatskih serija. Kratke su joj priče objavljivane unutar Antologije Večernjeg lista, Ekрана priča i Sferakona.

Kristina Goher

Katoljci – slijeva: Stanko Molnar, Ivo Živko, Pero Andrić

Narodnosni festival u XIII. okrugu

Pod visokim pokroviteljstvom načelnika Józsefa Tótha, u parku na Trgu béke ove gradske četvrti, 26. svibnja 2018. priređen je već redoviti Narodnosni festival. Na pozornici na otvorenome hrvatsku manjinu predstavila je HOŠIG-ova plesna skupina Tamburica. Goste su kod šatora dočekali članovi Hrvatske samouprave XIII. okruga: predsjednik Ladislav Romac, njegova zamjenica Jelica Pašić Drajkó, vijećnica Vera Drajkó i uvijek na pomoći Dušica Drajkó.

U okvirima Narodnosnoga festivala organizatori su se pobrinuli za sadržaj za svaku dob, tako se nudilo bojanje stakla, izložba, nogometni susret između narodnosnih momčadi. Na velikoj pozornici s kulturnim su se programom predstavile narodnosti koje žive u toj gradskoj četvrti te imaju i svoju samoupravu, a one su grčka, hrvatska, njemačka, srpska, slovačka, romska, poljska, armenska, rumunjska i rusinska. Hrvatsku manjinu predstavila je HOŠIG-ova plesna skupina Tamburica, manji je naraštaj izvodio podravske dječje igre, a veći pomurske plesove i pjesme. Posrijedi su plesne koreografije profesorice narodnoga plesa ove škole Andreje Bálint. Kako nam kaže predsjednik Ladislav Romac, samouprava kojoj je na čelu, rado se uključuje u zbivanja XIII. okruga, pogotovo kada je riječ o predstavljanju toliko bogate hrvatske kulture, povijesti i običa-

Vesela dječja igra

Daroviti stariji naraštaj

ja. Ovoga su puta pozvali plesače Hrvatske škole, što i nije prvi put, naime lani se predstavila Literarna i plesna scena škole s predstavom Vremeplov. Glede kvartovske odnose naglasio je odlične veze s Općeprosvjetnim središtem Attila Józsefa. Po radnom planu, ove godine će biti suorganizatori, kao svake godine, malonogometnoga turnira „In memoriam Stipan Pančić“, a bit će i hrvatske večeri. Publika je s velikim pljeskom popratila nastup HOŠIG-ovaca, potom su svi bili pozvani na ukusne zalogaje, sok, mineralnu i pivo da se gasi žeđ kod šatora Hrvatske samouprave. Zastupnici Hrvatske samouprave XIII. okruga ni ovoga puta nemaju razloga za žalbu, naime u sve većem se broju posjećuju njihove priredbe što potvrđuje i ova manifestacija. Kristina Goher

Hrvatska izvorna skupina u Velikoj

Kulturno-umjetničko društvo Ivana Kovačića iz Velike bio je domaćin 28. Međunarodne smotre folklor „Čuvajmo običaje zavičaja“, koja je priređena od 25. do 27. svibnja. Smotra je organizirana pod pokroviteljstvom predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar-Kitarović, Požeško-slavonske županije i Općine Velika. U sklopu Smotre deveti put postavljen je i Najduži stol u Hrvata. Osim domaćina, na folklornom susretu nastupilo je jedanaest društava i pjevačkih skupina. Budimpeštanska Hrvatska izvorna skupina 12. put je gostovala na Međunarodnoj smotri folklor, gdje se ovoga puta predstavila s međimurskim plesovima i pjesmama u pratnji tukuljskoga Tamburaškog sastava Ledina. Koreografije je scenski osmislila Edina Budavári. Također su nudili i mađarske kulinarske specijalitete, uglavnom suhomesnate proizvode, na Najdužem sto-

Hrvatska izvorna skupina

lu u Hrvata, na kojoj manifestaciji sudjeluju od samih početaka. Veličko je gostovanje ostvareno s financijskom potporom Fonda ljudskih potencijala Ministarstva ljudskih resursa.

k. g.

Shodišće Gradišćanskih Hrvatov u Cogrštof

Još jednoč pred kipom Putujuće Celjanske Marije

Društvo Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj je 19. majuša, na subotu, stavilo veliko skupno shodišće Gradišćanskih Hrvatov iz Ugarske ka kipu Putujuće Celjanske Marije, koji do augustuša ovoga ljeta gostuje u austrijskom gradišćanskohrvatskom naselju, Cogrštofu. Pred mašom su se pred crikvom okupljali hodočasnici ki su došli na biciklu, autobusu i s auti iz svih stran ugarskoga Gradišća, a piša-ki pred samim početkom mašnoga slavlja, vidljivo još ne istrudjeni, na vas glas su hodajući Majku Božju pozdravili jačkom „Ave, Marija“. Kad su stupili u Božji dom, tamo se je i mnoštvo priključilo ja-čenju. Pri ganutljivom trenutku vjerniki su spojeni u majkinom lipom pozdravljenju, a človik je mo-gao dobiti ćut, celjanska atmosfera se ponavlja, samo u malom.

„Bud zdrava, Diva Marija, bud zdrava, čista Divica, moleći tebe, prosimo, o budi nam pomoćnica, obrani nas od svega zla, pomozí nam va nevolja. Marija, Marija, pokornikom mat najbolja...“ jačka je pripeljala kih 350 – 400 vjernikov iz Ugarske s domaćini u mašu, uz glas orgule s kantoriranjem Balaža Orbana iz Prisike.

David Grandić, duhovnik Cogrštofa je najprlje pozdravio farni-ke dr. Antona Kolića ki je služio po hrvatski mašu, u pratnji Tamá-sa Várhelyia i Richárda Inzsöla, s gospodini far iz Pinčene doline. „Lipo je da ste se kot Hrvati skupaspravili Majki Božjoj Celjanskoj u Cogrštof. Ovako velik broj hodočasnikov još nismo nikada pri-mili. Kot sam čuo, će fara Narda naprikzeti za Cogrštofom Putu-juću Mariju Celjansku. Ovo je velika milost, imat Mariju Celjan-sku med nami“, rekao je u svoji pozdravni riči domaćin. Dr. Anton

truda i obladaí daleke kilometare da ne izosta-vu ni ljetos skupno shodišće u velikom hrvat-skom zajedničtvu i jur sad je vabio vjernike Ce-ljanskoj Mariji u Nardu. Cogrštof ima svoju književnicu Anu Šoretić ka je napisala za kopic i molitvu, ku su svi vjerniki za prošecijom skupa preštali pri zbogomdavanju. Ovde smo čuli i o nje knjigi pod naslovom „Korak po korak“ ka bi mogla biti kot obavezna lektira za sve hodoča-snike ki putuju pišice. Moramo ovde istaknuti i

Kolić jedan dan prlje pred rođendanom Majke Crikve je u svetoj prodiki prosio sve nazočne da otvaraju vrata srca pred Bogom i jedan prema drugomu da se razumimo i da se znamo oprostiti jedan drugomu. „Zač danas nema mira, nema istine, nema milosrdnosti med nami? Moramo već moliti za majke, za našu dicu, za svoju ženu i muže, za star-ce i betežne, a i za naše orsage. Teško je danas biti katoli-čan, ali mi moramo naša srca otvoriti za svoj narod, mora-mo pamet hasnovati da postanemo dobri, pošteni milosrdni. Da vidimo ča moramo činiti za našu dicu, za naš narod i za našu vjeru, za naše orsage i da znamo ča mora-mo govoriti i kako moramo jedan za drugoga oprošćenje prositi“, naglasio je glavni prodikač na ovom shodišću. Na sa-mom kraju maše Gabrijela Carić, odgovorna za shodišća sa strane farskoga tanača Cogrštofa je takaj uputila riči skupaspravnim i kratko predstavila povijest a i sadašnjost vlašćega naselja. Vin-ce Hergović, predsjednik DGHU-a svim se je zahvalio ki su si zeli

neizmjernu gostoljubivost domaćinov i veliku skrb za goste pri agapi, a za druženjem vjerojatno su se svi u vjeri još jednoč uja-čani prošli domom, sa željom u srcu da se vrijeda ovako najde-mo u nekom hrvatskom naselju Pinčene doline, još jednoč pred kipom Putujuće Celjanske Marije.

Tiho

Šeljinski vrtić Tücsök (CVRČAK) – Hrvatski dan

U zajedničkom kolu

Šeljinski vrtić Tücsök, kako bismo mi na hrvatskom rekli CVRČAK, ove je godine 11. svibnja priredio, treću godinu zaredom, Hrvatski dan. U vrtiću koji je dvojezičan, mađarsko-hrvatski, djeluje pet odgojnih skupina od kojih se u dvije odvija odgoj po hrvatskome narodnosnom programu. S djecom u spomenu-

Foto: TIMEA V. S@J.N.

U narodnoj nošnji, djeca iz lukoviškog vrtića

Kreativna radionica

te dvije skupine rade odgojiteljice Ildikó Matanci i Ildikó Nagyvárad. U njima ima ukupno 48 djece, što je više nego zavidna brojka, oni sudjeluju u hrvatskome narodnosnom odgoju. Vrtić pohađa 115 djece, a ravnateljica je Eva Klepe. I vrtić i hrvatske odgojne skupine podupire mjesna Hrvatska samouprava, tako su lani svako dijete obradovali „zgodnim majicama“, a ove godine vrtić novčanom potporom za kupnju pomagala u radu, a ne izostanu ni čokoladice nakon nastupa na gradskim priredbama koje potpisuje šeljinska Hrvatska samouprava. Tako je svake godine učestali nastup na tamošnjem Hrvatskom balu, na radost djece, roditelja i odgojiteljica.

Crveni, bijeli, plavi, pitomci šeljinskog vrtića

Kako nam veli odgojiteljica Ildikó Nagyvárad, i ovogodišnji Hrvatski dan obilovao je bogatim sadržajima, a u goste su pozvali i lukoviški Hrvatski narodnosni vrtić, djecu i odgojiteljice Aliz Iberparker, koja je ujedno i voditeljica lukoviškog vrtića, i Timeu Sevó Villányi, plesnu skupinu tog vrtića i učenike 1. razreda šeljinske osnovne škole s učiteljicom Márijom Papp, koji pohađaju nastavu hrvatskoga jezika i književnosti u satnici predmetne nastave. Gost je Dana bio i predsjednik šeljinske Hrvatske samouprave Robert Ronta, ujedno i ravnatelj šeljinske osnovne i glazbene škole. Uz nastup malih Lukovišana u prekrasnoj podravskoj nošnji, te plesne skupine šeljinskog vrtića i škole s hrvatskim programima, priređene su i kreativne radionice, a pekli su se i ćevapi koje je tako ukusno priredila kuharica šeljinskog vrtića teta Timea, a nisu izostale ni gibanice iliti reteš što su za djecu ispekla Anuška Dudaš i Magdika Koszéer, Šeljincanke rodnom iz Starina. Plesalo se i trčkaralo, razgovaralo, a prijepodnevni program završen je zajedničkim plesom i kolom.

Branka Pavić Blažetin

JUD

Podravski Hrvati tradicionalno hodočaste Majci Božjoj u Jud na Duhove. Tako je bilo i ove godine, 21. svibnja, kada su brojni vjernici iz hrvatskih sela, Martinčani i s crkvenim zastavama hodočastili u Jud, gdje je svetu misu služio martinački župnik Ilija Čuzdi. Majko Božja čudotvorna, zdravo zvijezdo krasno zorna, pjevaju vjernici Majci Božjoj Judskoj.

Mala stranica

Petrovo Selo i Koljnof dalje nosu zastavu hrvatskoga znanja

Gradišćansko jezično naticanje u Petrovom Selu

Lani zavolj vremenskoga stiskanja na kraju školskoga ljeta nije održano jezično naticanje, a i ovo ljeto se je malo sfuznulo dalje od prethodno planiranoga termina, ali na kraju krajev je priredjeno 30. majuša, u srijedu, u petrovskoj Dvojezičnoj školi. Trideset i jedno dte iz Bizonje, Kemlje, Koljnofa, Kisega (Hrvatski Židan), Gornjega Četara i Petrovoga Sela je u pratnji učiteljic, ali upravo matere, sestre i brata nestrpljivo i živčano dočekalo svoj trenutak. Tročlani žiri, u sastavu Edite Horvat-Pauković, glavne organizatorke naticanja, i nadzornice za hrvatski jezik u gradišćanski škola, predsjednika Rajmunda Filipovića, peljača mjesnoga Kulturnoga doma, i Timee Horvat, novinarka Medijskoga centra Croatica, pripravno se

Najbolji školari u jeziku iz Petrovoga Sela, Koljnofa i Hrvatskoga Židana

Edita Horvat-Pauković je dala izvliči teze naticateljem

je prijaio zadatka. Kako je rekla Edita Horvat-Pauković, regionalno naticanje za gradišćanske osnovnoškolare ljeto na ljeto sve teže je organizirati. „Znamo da naša dica većinom ne donesu znanje iz doma, i nek na to moremo računati, što se nauči u školi. Pred desetimi ljeti smo izminuli okvir ovoga naticanja da svako dte mora se pripraviti iz temov, ke najprdamo, a ovde izvliču tezu, a opis slike potom je obavezno da vidimo, koliko se znaju pominati s odrašćenimi ljudi oko teme, kako razumu pitanja i znaju li na to odgovoriti. Neki školari nimaju jur svoje korene u znanju jezika, a takove je teško usporediti s onimi kim je još prirodno da su iz doma dvojezični. Mislim da se mora cijeniti i trud i marljivost svakoga školara ki se samo u školi uči jezik. Ljetos nismo dali naticateljem osvojiti 1., 2. i 3. mjesto, nego smo dodilili takozvane kvalifikacije, a ovu ideju sam čula na jednom stručnom usavršavanju. Ovo će biti svim jedna plus energija i motivacija da im se je vridno truditi i učiti hrvatski i na slijedeće

naticanje“, istaknula je petroviska ravnateljica škole, ka je bila zadovoljna pripremom dice. Za objedom u restoranu Pinka svi su diozimatelji nagradjeni, a doznali smo i to, što nij' bilo ni na sekundu pod upitnikom da zastavu hrvatskoga znanja još uvijek srčano nosu Petroviščani i Koljnofci. Ovo ljeto najbolji su bili iz Petrovoga Sela Hana Geošić, Dora Filipović, Dušan Filipović, Nikolina Temmel, Luca Barilović i Danica Handler, iz Kisega, rodnom iz Hrvatskoga Židana Andraš Kovač ki je bio najbolji naticatelj dana, i Lili Völgyi ter Aliz Boroš iz Koljnofa. Na kraju jezičnoga

Petroviski školari pri programu u Hiži vridnosti

spravišća diozimatelji su pogledali Hižu vridnosti ku su im predstavili Imre Filipović i Laslo Škrapić, sastavljači kolekcije seoskoga stana, u kom su mjesni školari, pod peljanjem učiteljice Ane Škrapić-Timar, predstavili i kratki igrokaz o tom novom biseru Petroviščanov.

Tiho

Pomurski piknik u Letinji

Prije dvanaest godina prvi put je priređen Hrvatski pomurski piknik u organizaciji ondašnje Hrvatske samouprave grada s namjerom da okupi hrvatske zajednice regije. Tu tradiciju iz godine u godinu nastavlja i sadašnji sastav Hrvatske samouprave, na čelu s Marijom Đuric. Ovogodišnji je piknik održan 19. svibnja u Szaparyjevu parku, gdje su se okupile družine iz hrvatskih pomurskih mjesta, Letinje i Međimurja.

Za družine je letinjska samouprava osigurala sirovinu i u kotlićima se kuhao gulaš, na žaru su se pekli čevapi, družilo se u opuštenom ugođaju. Letinjani već desetljećima surađuju sa žiteljima onkraj granice, sklopila su se mnoga prijateljstva. Tako i prijateljstvo Zoltana Turula i Štefa iz Hodošana (prvo mjesto do granice), ovaj put su doveli još jednog prijatelja, Antuna, koji im je bio na pomoći u kuhanju. Obadvo-

Kuha se međimurski gulaš.

jica su vrlo zahvalna samoupravi što povremeno organizira takve susrete, gdje se mogu družiti, razgovarati o bilo čemu, a katkad se sklapaju i neki poslovi, najbolje je u tome da se razgovara na hrvatskom jeziku. Štef veli da njegov prijatelj Zoltan kada su se upoznali, imao je mnogo grešaka u hrvatskom govo-

Prekogračnično prijateljstvo Zoltana i Štefa traje već više desetljeća.

ru, a danas već izvrsno govori, nema teme o čemu ne bi mogli razgovarati. On smatra da bi trebalo mnogo takvih druženja na raznim poljima, i to sve češće jer na taj način će se očuvati hrvatski jezik i na mađarskoj strani rijeke Mure. *Beta*

O narodnostima na tromeđi

Društvo Zrinskih kadeta u konzorcijskom partnerstvu s Hrvatskom samoupravom Zalske županije uspješno se kandidiralo u Operativnome programu za ljudske resurse u tematici međunarodne suradnje. Naslov je projekta „Susjedova livada – dobri primjeri, metode bez granica“. Projekt obuhvaća suradnju na tromeđi između civilnih udruga, narodnosnih samouprava, istraživanja, pronalaženja dobrih rješenja za bolje povezivanje.

U trima susjednim državama provodit će se istraživanja u svezi s položajem i životom nacionalnih manjina, i mreža narodnosnih samouprava u okviru projekta „Susjedova livada“, saznajemo od Anice Kovač, predsjednice Društva Zrinskih kadeta. Projekt je krenuo 1. ožujka i traje do 31. kolovoza 2020. godine. Cilj je projekta bolje prekogranično povezivanje, razmjena iskustava glede djelovanja manjinskih zajednica, zbog toga će se programi ostvariti u partnerstvu s raznim organizacijama i ustanovama iz Hrvatske (Društvo osoba s tjelesnim invaliditetom Međimurske županije, draškovečka osnovna škola) i Slovenije (Mađarska narodnosna samouprava u Lendavi i Dvojezična osnovna škola u Lendavi). Tijekom projekta ostvarit će se razni programi poradi prekograničnog povezivanja, provodit će se istraživanja u ciljanim zajednicama u tri zemlje, provodit će se ankete s pojedincima, članovima raznih narodnosnih samou-

Predstavnicu pojedinih partnerskih organizacija u projektu „Susjedova livada – dobri primjeri, metode bez granica“

prava i udruga na pograničnom području o tematici položaja nacionalne manjine. U tematskim radionicama bit će sažeti podatci, sadržaji istraženih područja, odnosno izradit će se prijedlozi za rješenja u svezi s određenim problemima. Bit će organizirani poučni izleti, gdje će se sakupljati informacije s terena, a bit će organizirana i konferencija vezano uz narodnosnu tematiku. Istraživanja u pojedinim zemljama rezultirat će studij, što će biti predan svim ciljanim skupinama. Osim toga, u drugom dijelu projekta bit će izrađeno nastavno pomagalo za učenje narodopisa. Izradit će se zbornik s tematikama vezanim uz povijest, tradicije i običaje tog područja, u tome će pomoći i nastavnici keresturske škole. *beta*

PREKOGRANIČNA MEĐUKNJIŽNIČNA SURADNJA

Boris Kiš, ravnatelj Narodne knjižnice grada Donjeg Miholjca, 18. svibnja 2018. godine bio je u službenom posjetu Baji i bajske Gradskoj knjižnici Endrea Adyja, gdje ga je primio ravnatelj knjižnice László Zalavári. Cilj je posjeta bila uspostava veze i suradnje dvaju knjižnica te poklon-knjiga donjomiholjačke knjižnice. Naime, ravnatelj Kiš u ime Narodne knjižnice grada D. Miholjca darovao je desetak većih kutija knjiga na hrvatskom jeziku. Do ostvarenja te suradnje došlo je posredstvom Kulturnog centra bačkih Hrvata i v. d. ravnatelja te ustanove Mladena Filakovića. Nakon službene predaje knjiga i stručno-poslovnih razgovora slijedio je obilazak bajske knjižnice, a zatim i neformalni program tijekom kojeg je ravnatelj Kiš upoznao povijest grada Baje i sam grad u okviru razgledanja grada. Ravnatelji su svoj dan okrunili svjetski poznatim bajskim ribljim paprikašem. (SB)

INTARZIJE

U Hrvatskome klubu Augusta Šenoae u Pečuhu, 23. svibnja generalna konzulica Republike Hrvatske Vesna Haluga otvorila je izložbu dvojice umjetnika: Josipa Lasića i Ratka Vazdara, pod naslovom Intarzije. Posrijedi je tehnika ukrašavanja, izložba intarzija Belišćanina Josipa Lasića i intarzije iz ostavštine obitelji Vazdar. Izložba je dio programa prekogranične suradnje belišćanske Udruge za kulturu i umjetnost (ZUM) i Hrvatskoga kluba Augusta Šenoae. Kako donosi portal valpovstina.info, riječ je o izložbi slika izrađenih u drvu, cijenjenom i rijetkom tehnikom, a osim autora Josipa Lasića na otvorenju su bili Vlado Jung i Dubravko Marčić iz udruge ZUM te njihovi suradnici koje je pozdravio Mišo Šarošac, voditelj Hrvatskoga kluba „August Šenoa“.

Četrdesetak izloženih radova ostaje u Pečuhu dva tjedna, a budući da su izazvali veliku pozornost gledatelja, iskazana je zainteresiranost da se u sklopu nastavka suradnje organizira slikarska radionica tijekom koje bi se mlađem naraštaju Hrvata iz južnog dijela Mađarske prenijela vještina ukrašavanja intarzijom, donosi spomenuti portal.

TJERANJE DVOPREGA U STARINU

Na starinskome sportskom terenu 26. svibnja održano je IV. međunarodno natjecanje u tjeranju dvoprega. Nakon registracije prišlo se natjecanju, tjeranje ponija, prikazu bečarskih vještina, trka s preprekama. Cjelodnevni programi bili su organizirani za sve mještane, za djecu i mogućnost jahanja na poniju.

Potomci generala Karla Knezića u HOŠIG-u

Za uspomenu...

Potomci hrvatskoga generala Karla Knezića, njih tridesetak, okupili su se 26. svibnja 2018. u blagovaonici budimpeštanskoga HOŠIG-a. Riječ je o devetome njihovu susretu, ali o prvome u Hrvatskoj školi. Kako nam kaže Béla Szinyei, jedan od potomaka i poticatelja okupljanja, do sada su se svake godine susreli u Szolnoku, prvi je bio na godišnjicu bitke kod toga grada, u gradskom Muzeju „Damjanics“. Po svijetu živi umalo 150 Knezićevih potomaka, osim u Mađarskoj, još u Švedskoj, Norveškoj, Novom Zelandu i u SAD-u. Okupljene je pozdravila ravnateljica Ana Gojtan, koja je u kratkim crtama predstavila ustanovu kojoj je na čelu, potom se zajednički razgledala škola. Susret je nastavljen uz predavanja i priču. k. g.

„Neurorehabilitacijski robotski centar širi svoje poslovanje u Budimpešti. Iskoristite priliku i postanite dio stručnog tima!”

Zbog širenja poslovanja i otvaranja Neurorehabilitacijskog centra u Budimpešti, u potrazi smo za stručnim, profesionalnim i energičnim zaposlenicima različitih profesija poput:

- fizioterapeuti
- administrativno osoblje
- marketing i PR stručnjaci.

Neurorehabilitacijski Centar Glavić pruža ugodnu radnu atmosferu te mogućnost napretka te osobnog i profesionalnog usavršavanja kroza stručne poduke u inozemstvu.

Upravo zbog stručnog i profesionalnog rada, te najmodernijih uređaja, Poliklinika Glavić proglašena je Referentnim centrom za neurorehabilitaciju robotikom u istočnoj Europi, čime je dobila još jedno priznanje Poliklinike koja u svijetu služi kao uzor dobrog i etičkog poslovanja.

Prednost imaju osobe sa znanjem hrvatskoga jezika, a engleski i mađarski su obvezatni.

Ako ste ambiciozni i željni profesionalnog razvoja i mogućnosti napretka, pošaljite nam životopis (na engleskom jeziku) na e-mail: glavic.rk@gmail.com, i postanite dio našeg tima stručnjaka.

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA
Trg Nikole Šubića Zrinskog 7-8, 10000 Zagreb
tel. (01) 4569-964 • faks: (01) 4599-467 • e-mail: isprave@mvep.hr

UPRAVA ZA KONZULARNE POSLOVE

KLASA: 018-06/18-02/83
URBROJ: 521-VII-01-02/MT-18-2
Zagreb, 06. 06. 2018.

DIPLOMATSKE MISIJE/
KONZULARNI UREDI RH
- svima -

Predmet: DAN OTVORENIH VRATA ZA ISELJENIKE I HRVATSKE
MANJINSKE ZAJEDNICE U UREDU PREDSEDNICE RH 28. 6. 2018.
- obavijest, dostavlja se

Poštovani,

obavještavam vas kako će u četvrtak, 28. lipnja 2018. biti organiziran Dan otvorenih vrata za iseljenike i hrvatske manjinske zajednice u Uredu Predsjednice Republike Hrvatske. O tome je potrebno odmah izvijestiti hrvatske organizacije i skupine širom svijeta putem vaših redovitih kanala i kontakata, kako bi svi zainteresirani imali dovoljno vremena planirati svoj dolazak na to okupljanje.

Pojednosti o samom događaju nalaze se internetskoj stranici Ureda predsjednice RH na www.predsjednica.hr. Tamo su i prijavnice za sudjelovanje, koje zainteresirani trebaju Uredu predsjednice dostaviti najkasnije do 22. lipnja 2018.

S poštovanjem,

Ivice Glasnović
POMOĆNIK MINISTRE
REPUBLIKE HRVATSKE
ZAVJESNICA ZA
KONZULARNE POSLOVE

U spomen

Stanko Kolar

(1936. – 2018.)

Stanko Kolar rodio se u Katolju 12. studenoga 1936. godine. Svoj prosvjetni rad započeo je u Baji 1959. godine, gdje je radio dvije godine. Iz Baje dolazi na Mađarski radio u pečuški studio u Južnoslavensku redakciju, a 1971. godine zaposlio se u tada Hrvatskosrpskoj školi u Pečuhu. Predavao je u svim razredima, u većini slučajeva „jezik“, kako je sam kazivao, ali predavao je i povijest, a radio je i kao odgojitelj u đaćkom domu. Radio je u osnovnoj školi, a pokretanjem gimnazije i u gimnazijskim razredima predavao je povijest i hrvatsko-srpski jezik, filozofiju, bio je razrednik, a radio je i kao knjižničar sve do umirovljenja. Godine 2000. dobio je narodnosnu spomen-plaketu grada Pečuha. Godine 2009. nagrađen je zlatnom diplomom Sveučilišta u Pečuhu, naime 1959. godine završio je Visoku učiteljsku školu u Pečuhu, struku povijest i južnoslavenski jezik. Stanko Kolar preminuo je 25. svibnja 2018. godine.

Pokop Stanka Kolar bio je 11. lipnja u 14 sati na pečuško-me groblju.

Branka Pavić Blažetin

„Oj, Kozaru, alaj si na brijegu, u tebi se lijepe cure legu”

Hrvatska narodnosna samouprava sela Kozara 24. lipnja 2018. godine (u nedjelju) priređuje Hrvatski dan prigodom Svetog Ivana Krstitelja. Program popodneva: u 16.30 je litanija na hrvatskom jeziku u mjesnoj crkvi (pjeva vršendski Ženski pjevački zbor „Orašje”), u 17.30 je folklorni program u domu kulture (Kozar, Kossuthova 33) U programu sudjeluju: djeca kozarskog vrtića, birjanska Hrvatska plesna skupina i bajski KUD „Bunjevačka zlatna grana”. Nakon zajedničke večere slijedi druženje i ples uz glazbu.

ŠOPRON

Hrvatska samouprava grada Šoprona, Društvo šopronskih Hrvatov, Društvo Hrvati, Matica hrvatska Šoprona, EMC GRAH „KUME”, Gradsko zastupništvo Šoprona i Institut PanonIQm srdačno Vas pozivaju 22. junija, u petak, u svečanu dvoranu Županijskoga doma, početo od 9 uri, na konferenciju „150. obljetnica Hrvatsko-ugarske nagodbe”. Skup će pozdraviti parlamentarni zastupnik Šoprona Attila Barcza ter gradonačelnik Šoprona dr. Tamás Fodor. Predavači su dr. Dinko Šokčević, viši znanstveni suradnik Instituta za povijest, Centra za humanističke znanosti Ugarske akademije znanosti, dr. Arijana Kolak Bošnjak, znanstveni suradnik u Hrvatskom institutu za povijest, dr. Zdravka Zlodi, znanstveni suradnik u Hrvatskom institutu za povijest, dr. Darko Vitek, redoviti profesor povijesti Hrvatski studiji u Zagrebu, Zdenko Samaržija, povjesničar, publicist, istraživač, Koška – Osijek, Slavonija, dr. Imre Tóth, ravnatelj Šopronskoga muzeja, povjesničar, dr. Nikola Benčić, akademik, dr. András Krisch, voditelj Evangeličke zbirke u Šopronu, i dr. Franjo Pajrić iz Etnomemorijalnoga centra Gradišćanskih Hrvatov.